

3936575 GRMU/M : สาขาวิชา : ดนตรี ; ศศ.ม. (ดนตรี)

ศัพท์สำคัญ : ปี่พาทย์ / สภาพและบทบาท / กระบวนการเรียนการสอน

กนก คล้ายमुख : การสืบทอดปี่พาทย์ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(INHERITABLE PROCESSES OF PI-PHAT IN BANGBAN, AYUTTHAYA, THAILAND)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อุดม อรุณรัตน์, กศ. บ. , พินิจ ฉายสุวรรณ, ศิลปินแห่งชาติ ,
ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, กศ.บ. , กศ.ม. , ศศ.ม. 189 หน้า ISBN 974-589-682-9

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา สภาพ บทบาท และกระบวนการสืบทอด ปี่พาทย์ในปัจจุบัน ซึ่งใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารทางประวัติศาสตร์ รวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีการทางมานุษยดนตรีวิทยา คือ การสัมภาษณ์ ผู้สอน ผู้เรียน ผู้บรรเลง และผู้เกี่ยวข้องกับวงปี่พาทย์ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำการศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2541 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจุบันอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวงปี่พาทย์จำนวน 24 วง นักดนตรี 160 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย ผู้สืบทอดเป็นกลุ่มเยาวชน สภาพการสืบทอดของนักดนตรีส่วนใหญ่ มาจากบรรพบุรุษ บทบาทของปี่พาทย์เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก การบรรเลงเพื่อประกอบพิธีกรรม ส่วนใหญ่เป็นพิธีกรรมในงานศพ การบรรเลงเพื่อประกอบการแสดงลดน้อยลงมาก

2. กระบวนการสืบทอดปี่พาทย์พบว่า ความเชื่อในการรับศิษย์เข้าเรียนปี่พาทย์คลี่คลายลง พิธีกรรมในการจับมือก่อนเริ่มการเรียนปี่พาทย์เปลี่ยนแปลงไป สถานที่เรียนยังใช้บ้านครูเป็นสถานศึกษา มีเครื่องดนตรีเป็นสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน หลักสูตรการสอนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยการนำเพลงมอญมาใช้สอนแทนเพลงชุดโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเรื่อง เพลงพิธีกรรม วิธีการสอนใช้วิธีการสาธิตเป็นหลัก การลงโทษด้วยการตีไม่นิยมใช้ เสริมแรงด้วยการชมเชยมากกว่า การให้รางวัล การวัดผลและประเมินผล ใช้วิธีการสังเกต